

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

• 2 Mayıs 2022 • No: 169

İşçi sınıfı için tek yol var

BİRLİK, DAYANIŞMA GÜVEN ve CESARET!

Zenginlik dağı büyüyüp yoksulluk çukuru derinleştikçe, egemenler yalan ve ikiyüzlülükte de tüm sınırları aşıyorlar. Tepeden tırnağa yozlaşmış ve çürümüş iktidarlarını korumak için her türlü kötülüğe başvurmaktan, topluma kin ve nefret kusmaktan geri durmuyorlar. Fakat unutmayalım ki bir siyasi iktidarın veya düzenin Nemrutlaşarak topluma korku salması, onun güçlü olduğu anlamına gelmez. Zalimlerin gücü aslında emekçilerin örgütsüz, dağınık ve bölünmüş olmasından doğar.

Siyasi iktidarın sermaye politikaları nedeniyle işçi ve emekçilerin yaşadığı şok edici yoksullaşma devam ediyor. **Cumhuriyet tarihinde ilk kez yedi yıl üst üste kişi başına gelirin azalması**, Türkiye'nin dünyanın en büyük ekonomileri sıralamasında 16'dan 21'e gerilemesi ekonominin kötüleşmesi konusunda fikir verebilir. Ancak yoksullaşma dalgasının herkesi vurmadığını hemen belirtelim. Emekçiler yoksulluk uçurumundan tepetaklak yuvarlanırken, patronlar sınıfı ve siyasi iktidarın çevresi tika basa tıkınıp palazlanıyor. Üstelik bankalar ve büyük şirketler Türkiye ekonomisi krizle sarsıldığı bir dönemde kâr rekorları kırıyor. Bu durum hem işçilerin çok daha fazla sömürüldüğünü hem de devlet kaynaklarının sınır tanımadan sermaye sınıfına aktarıldığını gösteriyor. Zenginlik dağı büyüyüp yoksulluk çukuru derinleştikçe, egemenler yalan ve ikiyüzlülükte de tüm sınırları aşıyorlar. Tepeden tırnağa yozlaşmış ve çürümüş iktidarlarını korumak için her türlü kötülüğe başvurmaktan, topluma kin ve nefret kusmaktan geri durmuyorlar. **Fakat unutmayalım ki bir siyasi iktidarın veya düzenin Nemrutlaşarak topluma korku salması, onun güçlü olduğu anlamına gelmez. Zalimlerin gücü aslında emekçilerin örgütsüz, dağınık ve bölünmüş olmasından doğar.**

Uzun zamandır yıkıcı hayat pahalılığını ve yoksullaşmayı inkâr eden siyasi iktidar, şimdi de "dünyada da benzer bir süreç var" diyerek sorunun kendisinden kaynaklan-

madiği algısı yaratmaya çalışıyor. Ukrayna'daki savaş ve Rusya'ya uygulanan yaptırımların tüm ülke ekonomilerini olumsuz etkilediği doğrudur. Enerjiden tahıla ürünlerin fiyatları yükseliyor, enflasyon artıyor, işçilerin alım gücü düşüyor. Rejim medyası yalan ve çarpıtma haberlerini inandırıcı kılmak için dünyada yükselen hayat pahalılığını sos olarak kullanıyor. ABD'de enflasyon oranının 40 yıl sonra yüzde 8,5'e, Almanya'da ise 30 yıl sonra yüzde 7,3'e çıkmasını ballandıra ballandıra veriyor. Batı'da enflasyonun nasıl rekor kırdığını anlatmaya pek meraklı rejim medyası, Türkiye'de yüzde 140'ı aşan gerçek enflasyon oranı hakkında tek laf etmiyor. **Türkiye'deki gerçek enflasyon oranı ABD'dekinin 16, Almanya'dakinin ise 20 katıdır.** TÜİK'in yüzde 61'lik uydurma enflasyon oranıyla bile Türkiye, dünyada en yüksek enflasyon sıralamasında Afrika ülkeleriyle birlikte tepeye güreşmektedir.

Gözlerinden ışıklar saçan Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, enflasyonun Aralık ayında düşeceğini ve ona güvenmemizi söylüyor! "Bize güvenin" dedikçe emekçileri nasıl yolup yoksullaştırdıklarını ve ülkeyi nasıl uçuruma sürüklediklerini bildiğimiz için, Nebati'nin sözlerini üzerimize almıyoruz. Ama şu konunun altını kalınca çizelim: **Enflasyonun düşmesi fiyatların geldiği düzeyden geri gitmesi ve ürünlerin ucuzlaması demek değildir.** Çünkü enflasyon denen şey, malların genel düzeyinin yükselmesi, şişmesi ve bir önceki aya/yıla göre fiyatların oransal değişimidir. **Yani enflasyonun düşmesi, ürünlerin fiyatlarındaki artış hızının düşmesi ama ürün fiyatlarının toplamda yükselmeye devam etmesidir.** Fakat bu kadar pahalandıktan sonra yağın fiyatının yüzde 50 oranında değil de yüzde 30 oranında artması emekçilerin yaşadığı ekonomik yıkımı hafifletmez.

Ayrıca unutmamak lazım ki **yüksük enflasyon, sermaye lehine uygulanan bir yoksullaştırma politikasıdır.** Enflasyonla birlikte üretim sürecinde gerekli olan maddelerin maliyetlerinin arttığı doğrudur ama ürün fiyatları da aynı oranda artıyor. **Fakat işçi ücretleri aynı oranda artmıyor ve böylece ürünler zamlanıp enflasyon patlarken reel işçi ücretleri düşüyor.** Örneğin yüzde 140 düzeyine çıkan gerçek enflasyon, asgari ücret dâhil tüm ücretlerdeki artışı silip süpürmüştür. Bu yüzden emek (işgücü) maliyetleri ucuzluyor ve sermaye sınıfının işçilerin sırtından elde ettiği kâr miktarı yükseliyor. Keza resmi enflasyon oranı yüzde 61 olmasına rağmen, Merkez Bankası diğer bankalara yüzde 14 faizle kredi pompalıyor ve patronlar ucuz krediye boğuluyor. İstanbul Sanayi Odasının 28 Nisan tarihli toplantısında ucuz krediler hakkında konuşan Bakan Nebati, patronlara şöyle sesleniyor: **"Siz istiyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde sizlere arz ediyoruz."** Türkiye'de iş adamı, iş kadını olmak "çok tatlı, çok güzel" diyen de bu Bakan'dı. Özetle enflasyon emekçileri vururken, başta ihracat şirketleri, bankalar, devletten dolar garantili ihale alan yandaşlar olmak üzere sermaye sınıfı kâr rekorları kırıyor.

Birbirimizden güç ve cesaret alarak işsizliğe, yoksulluğa, geleceksizliğe, baskı ve zorbalığa karşı çıkmalıyız.

Kapitalizmde tüm ülkelerde siyasi iktidarlar sermayenin çıkarlarını gözeterek politika oluştururlar. Hareket tarzlarını sermaye sınıfının önceliği belirler. Fakat Türkiye'deki siyasi iktidar, sermaye sınıfı ve özellikle yandaş sermaye lehine politika oluşturmada hiçbir sınır tanımıyor. Sonradan görmeliğin şekillendirdiği kapitalist açgözlülükle devlet kaynakları yağmalanıyor ve doğa talan ediliyor. **Tarikatlardan yandaş sermaye gruplarına kadar iktidar çevresi 20 yıl içinde akıl almaz ölçüde zenginleşti, servet biriktirdi, mevki-makam sayesinde muazzam ayrıcalıklar elde etti.** İşte bu yüzden iktidarı kaybetmekten ölesiye korkuyor, ülkeyi kaosa sürükleyecek politikaları devreye sokmaktan geri durmuyorlar.

Oy tabanı giderek eriyen tek adam rejimi, seçim yasasını değiştirerek her türlü hile-hurdada zemin hazırlamıştır. 8 milyonu aşan işsiz, geleceksiz bırakılıp depresyona itilen genç kuşakların, hayat pahalılığı altında inleyen emekçilerin öfkesi açığa çıkmasını diye toplumu baskı altında tutuyor. Gezi Davasından daha önce beraat etmiş Osman Kavala'ya ömür boyu, 7 kişiye ise 18 yıl hapis cezası verilmesinin amacı toplumu korkutup sindirmektir. Rejim, **toplumda ortak bir duygu birliği oluşmaması için** durmaksızın siyasal gerilimi ve ayrımcılığı körüklüyor. Toplumu inanç, kültür, etnik kimlikler temelinde bölüp parçalamak için hamleler yapıyor. Mesela muhalefet partilerinin ortak zeminde hareket etmesini engellemek amacıyla Kürt düşmanlığını kışkırtıyor; 6 milyon insanın oyunu almış HDP'yi "terörist" olarak sunuyor. Muhalefet partileri ise bu tuzağa düşerek ve sinik bir siyaset izleyerek, iktidardan bıkip usanan kitleler nezdinde alternatif ve inandırıcı olamıyorlar.

Rejimin baskıcı ve ayrıştırıcı uygulamalarından, muhalefetin çapsızlığı ve işçi sınıfının örgütsüz olmasından dolayı **toplumda biriken tepki yeterince açığa çıkamıyor.** Korkunç bir yoksullaşma yaşanmasına rağmen emekçiler örgütlü ve güçlü bir tepki veremiyor. Örgütsüzlük yalnızlığı, yalnızlık korku ve tepkisizliği besliyor. Bu durum bugünkü dönemin bir şekilde geride kalacağı beklentisinin oluşmasında ve insanın kendisini kandırmasında önemli bir rol oynuyor. **Oysa nasıl ki sürekli baskı altında olan ve büyüyen sorunlarını içine atan bir kişi hastalanırsa, aynı durumdaki bir toplum da hastalanır.** Fakat bu yıkıcı duruma teslim olmamalı, yan yana gelmeli, birlik ve dayanışmamızı güçlendirmeliyiz. Çünkü **kendini yalnız, güvensiz ve çaresiz hisseden insan, toplumsal bir sürecin parçası olduğunda cesaret kazanır, içine itildiği yalnızlık duygusundan sıyrılmaya başlar.** Öyleyse birbimizden güç ve cesaret alarak işsizliğe, yoksulluğa, geleceksizliğe, baskı ve zorbalığa karşı çıkmalıyız. İki yıl sonra Türkiye'nin dört bir yanında yüz binlerce işçi ve emekçinin 1 Mayıs'ta meydanlara çıkmış olması çok önemlidir. Bu tablo, emeğin gücünü göstermekte, işçi ve emekçilere güven ve cesaret vermekte, umutları büyütülmektedir. ■

Ateş Sadece Düştüğü Yeri mi Yakar?

Yetişkin bir insanın çocukluğunda yaşadıklarının izlerini taşıması gibi toplum da kendi geçmişinin izlerini taşır. İnsan geçmişten bugüne içinden çıktığı toplumun değer yargılarını, kültürünü, bakış açısını edinir ve yansıtır. Tıpkı bu topraklara ait olan ve çokça duyduğumuz, çokça söylediğimiz şu atasözünde olduğu gibi: “Ateş düştüğü yeri yakar.”

İlk bakışta bu bakış açısı yanlış değilmiş gibi görünür. Ama daha derine inerek ve toplum üzerinden düşündüğümüzde durum değişir. Çünkü mesele bir insanın yaşadığı acıyı bir başkasının aynı derecede hissetmesi değildir. Esas mesele bir acı, felaket ya da haksızlık yaşandığında bunu yaşayanlara sahip çıkmak, **yaşanan sorunu tüm toplumun sorunu olarak** görmektir. Ancak o zaman ateş başka yerleri yakmasın diye toplumsal sorunlara karşı birlikte mücadele edilebilir.

“**Ateş düştüğü yeri yakar**” atasözü sorunu yaşayanlarla sınırlıyor ve aslında geri kalanların boş vermişliğini olağan kabul ediyor. Oysa ateş hiçbir zaman sadece düştüğü yeri yakmaz. Önlem alınmadığı ya da karşı konulmadığı takdirde başka başka yerleri de yakar, aynı acıyı başkalarına da yaşatır. Mecaz anlamından çıkarıp gerçek anlamında düşündüğümüzde de böyle değil midir? Bir orman yangınına düşünelim. Yangın küçücük bir ateşle başlar, fark edilmediği takdirde ormanın geneline yayılır. Küçücük bir ateşin koskoca bir ormanı küle çevirdiğini görmek işten değildir. Ancak bugün çoğu işçi kardeşimiz ateşin sadece düştüğü yeri yaktığına inanıyor. Bir yerde deprem ya da savaş olduğunda, evleri başlarına yıkılan, enkaz altında sevdiklerini kaybeden insanlara üzülmüyoruz ama sorunu toplumsal bir sorun olarak görmüyoruz. Bu nedenle de hesap sormamız, önlem alınsın, bir daha aynı acılar yaşanmasın diye mücadele etmemiz gerektiğini düşünmüyoruz.

2014 yılında gerçekleşen Soma katliamında 301 madenci yaşamını yitirdi. Bu katliam yaşandığında pek çok işçi kardeşimiz, Somalı emekçilerin acısını paylaştı, kendisi de onlarla birlikte ağladı. Ne var ki içten içe ateşin düştüğü yeri yaktığını düşünerek elinden uzılmaktan başka bir şey gelmeyeceğine inandı. İş cinayetlerinin sınıfsal bir sorun olduğunu, buna karşı ortak bir mücadeleyi yükseltmek gerektiğini düşünmedi. Sonuç ne oldu? Soma davası neredeyse cezasızlıkla sonuçlandı, madenci

aileleri kendi acılarıyla baş başa kaldı. Peki, ateş sadece düştüğü yeri mi yaktı? **Hayır, o ateş her gün başka yerlere düşmeye devam etti. Aradan geçen 8 yılda binlerce işçi kardeşimiz daha iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi.**

Ateş düştüğü yeri yakmakla kalmıyorsa, böyle düşünmek topluma daha büyük zararlar veriyorsa bu düşünce nereden çıktı? Gelin insanın çocukluğuna dönmesi gibi biz de toplumumuzun geçmişine bakalım. Bu topraklarda halk, merkezi bir devlet otoritesi altında birbirinden yalıtık vaziyette yaşadı yüzlerce yıl boyunca. Topraklar dâhil her şey devlete aitti. Toprağı ekip biçen halk ise reaya yani “sürü” olarak adlandırılıyordu. İnsanlar toplumun değil devletin “güttüğü sürünün” bir ferdiydiler. İçinde yaşadıkları topluma değil devlete karşı sorumluydular. Böyle bir yapıda toplum olma bilincinin gelişmesi mümkün değildi. **Bir toplumu oluşturan bireylerin toplum olma bilinci yoksa “ateş düştüğü yeri yakar” düşüncesi de kaçınılmaz olarak ortaya çıkar.**

Ama artık böyle bir toplumda yaşamıyoruz. Türkiye’de kapitalizmle birlikte toplumun yapısı da değişti. Üstelik değişim ve dönüşüm durmaksızın devam ediyor. Bugün toplumun çoğunluğunu oluşturan emekçilerin büyük bir kısmı kentlerde ve iç içe yaşıyor. Fabrikalarda, işyerlerinde yüzlerce işçi yan yana aynı koşullarda çalışıyor. Birbirimize karşı sorumluluğumuz olduğunu her fırsatta hatırlatacak pek çok ortak sorun yaşıyoruz. Birlikte hareket edip mücadele ettiğimizde sorunlarımıza çözüm bulabiliyoruz. Hatta Türkiye’den çıkıp dünyaya bakalım. Dünyanın herhangi bir yerindeki bir sorun gelip bizi bulmuyor mu? Mesela bugün Ukrayna’da savaş var. **Elbette savaş en çok Ukrayna halkını etkiliyor ama diğer yandan savaşın doğurduğu ekonomik sorunlar, göç sorunu gibi büyük sorunlar tüm dünyayı etkilemiyor mu?**

Kısacası ateş sadece düştüğü yeri yakmıyor. O halde bakış açımız da düşünce biçimimiz de değişmeli. Biz ancak toplum olma bilinciyle hareket edebilirsek, gerçekten toplum olabilirsek, birlikte hareket ettiğimizde, sorumluluk aldığımızda değişim yaratabileceğimize inanırsak ateş düştüğü yeri yakmaz. **Ateşin sadece düştüğü yeri yakmadığını öğrendiğimizde, yoksulluk, açlık, savaş, iş cinayeti gibi tüm sorunlar hepimizin sorunu olur ve ancak o zaman birlik olup bu sorunlara karşı mücadele edebiliriz, bizi yakan ateşleri söndürebiliriz. ■**

1968'den Bugüne: “Üstesinden Geleceğiz!”

“Kimselerin giremediği yollara gir ve yürü, kimselerin düşünmediği fikirlere aç kafanı.” 1968 yılının baharında, Fransa'nın duvarlarında yazıyordu bu cümle... Peki, ellerine bir boya kabı ve fırça alıp bu sözcükleri duvara işleyen insanlar, ne amaçlamışlardı? Ne demek, ne anlatmak istemişlerdi? Sayısız duvar yazısı yazılmıştır bugüne dek, kimisi işte bu cümle gibi tüm zamanlarda geçerlidir. Peki, bu cümleyi zaman sınırından kurtaran, diğerlerinden ayıran nedir? Yarım asırdan uzun bir süre sonraya, bugüne ne anlatıyor bu sözcükler?

Umudun ve başkaldırının yılı 1968... Fransa başta olmak üzere **dünya sokaklarında değişim ve özgürlük rüzgârları esiyordu**. İnsanlık dışı bir sistem olan kapitalizme öfke sel olup akmış; sınıfsız, sömürsüz, savaşırsız bir dünya kurma özlemi genç kuşakları sarmıştı. İşçi sınıfı ve gençlik ayaktaydı! Oysa kısa bir süre öncesinde yaşam bambaşka kanallardan akıyordu. **Tipki bugün olduğu gibi zaman sakince akıp gidiyor, hiçbir şey değişmeyecekmiş gibi görünüyordu**. Çok değil 5 yıl öncesinde, 1963'te, ABD'de California Üniversitesi rektörü Clark Kerr; “Bu kuşağı seveceğiz. Kolay idare edilecekler. Hiç isyan olmayacak” diyebilmişti. Kerr ve ondan farklı düşünmeyen egemenler büyük yanılgı içindeydiler. Doğanın bağrında sessiz sedasız mayalanan büyük değişimler gibi, toplumun bağrında da büyük bir değişim arzusu mayalanmıştı. Yani Fransa'da başlayan, sonrasında tüm dünyaya yayılan 1968 eylemleri durgun gökte çakan bir şimşek gibi aniden parlamadı.

1968 Mayıs'ında işçi hareketindeki yükselişe üniversite öğrencilerinin protestoları eklendi. Fransa'nın ünlü üniversitelerinden biri olan Sorbonne'da başlayan işgal ve gösteriler diğer üniversitelere, liselere yayıldı. İlerleyen günlerde Parisli işçiler, tarihin gördüğü en büyük genel grevi gerçekleştirdiler. **14 Mayıs'ta sadece üç bin işçiyle başlayan grev, 22 Mayıs'ta 9 milyon işçiye ulaştı**. Türkiye, Almanya, İngiltere ve İtalya'da üniversite ve lise boykotları, sokak protestoları, dalga dalga genişleyen ve her sektörü içine alan genel grevler yaşandı. **ABD'de ise Vietnam'daki işgale ve siyahlara yönelik ırkçılığa duyulan tepki yüzbinleri sokağa dökmüş, ünlü ABD borsası Wall Street bile üç gün işgal altında tutulmuştu**. Gençlik tüm ülkelerde zamanın ruhunu yakalamış, kuşağının insanı olmuş ve çağının sorunlarına duyarsız kalmamayı tercih etmişti. California Üniversitesi rektörü o günlerinde ne düşündü bilmiyoruz ama **kısa süre öncesine kadar**

küçümsevenler tarihin gördüğü en büyük korolardan birini oluşturdu. Artık sokaklarda hep bir ağızdan Pete Seeger'ın We Shall Overcome (Üstesinden Geleceğiz) şarkısı söyleniyordu.

Kapitalizmin deli gömleğinin insanlığa iyice dar geldiği bugünlerde de **“üstesinden geleceğiz” cüretini kuşanmanın zamanıdır**. Türkiye'de toplum büyük ve çok yönlü bir dönüşüm yaşıyor. Önemli bir kısmını genç ve üniversite mezunlarının oluşturduğu işsiz sayısı 8-10 milyon bandına yükselirken hayat pahalılığı hemen her gün insanları hayrete düşürecek şekilde artıyor, geleceksizlik sarmalı emekçi gençliği içine çekiyor. Yoksulluğun derinleşmesinden baskıcı rejimin özgürlükleri yok edip toplumu nefessiz bırakan adımlarına kadar her alanda bir çıkışsızlık kendisini gösteriyor. **Muktedirler kendi gemilerini kurtarmak için emekçi sınıfların tüm kuşaklarının geleceğini zifiri bir karanlığa boyamaya çalışıyorlar**. Hâl böyleyken bu kasvetli dünyadan hoşnutsuzluk giderek daha fazla artıyor ve ortaklaşıyor.

Hayat ne bir film senaryosudur ne de insan bir izleyicidir. İnsan değiştirici ve dönüştürücü bir öznedir. Fakat kimilerimiz bunun farkına henüz varamamış olabilir. Olup bitenler karşısında sorumluluk almamayı, insanlığın alçaltılmasına karşı kayıtsızlığı, kaçıp köşesine çekilmeyi tercih edebilir kimileri. Yaşamdaki çelişkilerin kaynağını görmeyen, bireysel gibi görünen sorunların görünmez iperle birbirine bağlı olduğunu ve toplumsal bir karakter taşıdığını idrak edemeyen, en önemlisi de görüp de harekete geçmeyen bir genç ne kendisini gerçekleştirebilir ne de bir yaraya merhem olabilir. Ancak beyindeki fırtınaların esiri olur; kasvetli dünya onu içine alıp buhranlara sürükler. **Böylesi sararıp solar, rüzgârda savrulan bir yaprak misali duygusal ıssızlığın kuyusunda bulur kendisini. Oysa insanlığın büyük sorunlarına duyarlı olan, bunun için çalışıp kendisini o büyük kurtuluşun parçası hissedene, muhakkak o kuyudan çıkmayı bilir**.

68 kuşağı köklü bir dönüşüm yaşayıp zamana damgasını öyle bir vurdu ki hiçbir emare kalmadı 1963'teki gözlemlerden... Üzerinden yarım asır geçmiş de olsa yankıları dinmemiş, o günden bugüne her kuşağın gıpta ile andığı, kendisiyle birlikte tarihi şekillendiren bir kuşak oldu 68. Bizim de susup oturup beklemeye niyetimiz yok! Özlemini duyduğumuz yaşamı birlikte örebiliriz. **Biz işçi sınıfının gençliğiyiz. Tornaya, makineye, kaleme, kitaba uzanan ellerimiz birbirimize uzandıkça üstesinden geleceğiz!** ■

Mavi Gökyüzü Altında Özgürdük 1 Mayıs'ta

UID-DER Kadın Komitesi olarak 1 Mayıs'ta taleplerimizi birlikte haykırdığımız emekçi kadınlarla sohbet ettik, neler hissettiklerini sorduk. Bu sohbetlerin ancak çok az bir kısmını paylaşabiliyoruz ama bu kadarı bile UID-DER kortejinde nasıl bir hava soluduğumuzu anlatmaya yeter.

İstanbul/Sefaköy'den 1 Mayıs meydanına gelen tekstil işçisi bir kadın, önce sorunlarımızdan bahsediyor. Sonra kortejdeki çocukları işaret ederek **“geleceği biz yetiştiriyoruz. Bizim elimizde büyüyecek bu çocuklar. Bunun için bu meydanlardayız”** diyor. 23 yaşında genç bir öğrenci de anlatmak istiyor neden UID-DER kortejinde olduğunu: “Genç olarak ayrı, kadın olarak ayrı sıkıntılar yaşıyorum. Tüm bunların üstünden tek başıma gelececeğimi biliyorum. Ancak hep birlikte mücadele ederek bir şeyleri değiştirebileceğimize inanıyorum. Bu nedenle bu alandayım.”

İstanbul/Esenyurt'tan bir başka tekstil işçisi kadın “her şeyden şikâyetçi oluyoruz. Ama bir miting falan olunca da korktuğumuz için gitmiyoruz. **UID-DER’le 1 Mayıs’a katıldım. Alanda kendi kendime ‘yahu sen bu zamana kadar niye gelmemişsin, niye bu birlikten uzak kalmışsın’ dedim**” diyor, UID-DER Kadın Komitesine çok teşekkür ediyor. Tıpkı onun gibi ilk kez 1 Mayıs’a katılan genç bir kadın 1 Mayıs’ın gerçek anlamını bu sene öğrendiğini anlatıyor. Burjuva medyadan yansıtılan 1 Mayıs imajının nasıl da yanıltıcı olduğunu söylüyor ve ekliyor: “Aynı hep birlikte haykırdığımız gibi; çaresiz değiliz, milyonlarz!”

Kocaeli/Gebze’den metal işçisi sendikalı bir kadın UID-DER’le 1 Mayıs’a katılmayı istediğini, heyecandan sabahı zor ettiğini söylüyor. “Gurur duyuyorum UID-DER’li olmaktan. Yıllardır sendika ile katılıyordum. İçimden geçense UID-DER kortejinde olmaktı. Şapka ve önlükler dağıtılırken görevli arkadaş uyardı; «başörtünüzü zorluyorsa şapka takmasanız da olur» dedi. **Gururla dedim ki ben yıllardır bu anı bekliyorum. Şapkamı da takacağım önlüğümü de giyeceğim.**” Bir diğer emekçi kadın, metal işçisi eşini sendika kortejine uğurlayarak iki çocuğuyla ilk kez 1 Mayıs’a katıldığını belirtiyor: “Kalabalık ortamda konuşmaktan bile çekiniyordum. **Ama bugün kabuğumu kırıp olanca gücümle bağırıp yürüdüm.** Çok güzel tarifi yok bu duygunun.”

Mersin’den gelen genç kadın işçiler de ilk defa 1 Mayıs’a katıldıklarını belirtiyorlar. “En çok dikkatimizi

çeken şey UID-DER’li arkadaşlarımızın sorumluluk bilinciydi. Bizler de bunun bir parçası olduk. **UID-DER’le 1 Mayıs videolarını izleyince ‘yok canım öyle değildir’ diye düşünüyorduk. Bu kadar kalabalık olacağını tahmin etmiyorduk.** Kortejimizdeki disiplini hiçbirimiz bu denli beklemiyorduk. **Şaşırdık, gurur duyduk.** Gelip göremeyen akranlarımıza anlatacağız olanları. UID-DER ailesinin çok büyük emeği var. Bu emek karşılıksız kalmayacak. Tüm gençleri mücadelemize, UID-DER’e davet ediyoruz.”

Tuzla’dan bir metal işçisi de **“Gördük ki çok kalabalığız. Aynı şeyleri, eşitlik, saygı, barış istiyoruz.** Her dilden, her kültürden işçiler kardeşçe bir arada olabiliyoruz. Bu meydana da gördük ki sorunları yaratanlar egemenler, bizim sınıf düşmanlarımız” diyor. Yine Tuzla’dan metal işçisi bir kadın geçen yıl evinin balkonundan 1 Mayıs marşını çalmış. “Bizim bu meydanlara çıkabilmemiz için ne bedeller ödenmiş. **Biz bugün bu mirasa da sahip çıkıyoruz**” diyerek önemli bir vurgu yapıyor. Genç bir metal işçisiyse, **“burada kalabalığın içinde değil de birliğin içinde hissediyorum kendimi. İkisi birbirinden çok farklıymış”** diyor heyecanla.

Kamu emekçisi bir kadın, bugün dünya işçi sınıfı ile bulduğumuzu hatırlatıyor. Sohbet ilerleyince şöyle diyor: “Haksız savaflara, yoksulluğa, çocuklarımızın geleceksizliğine karşı alanlardayız. Kızımın yüzüne her baktığımda nasıl bir dünya bırakacağız bu çocuklara diye düşünüyorum. Aslında bizi mücadeleye iten de bu duygu. Sınıf mücadelesinde şunu öğrendim: **İyi bir gelecek iyi bir okul ve banka hesapları değil. İyi bir gelecek iyi bir dünya bırakmaktır.** Bizim de tek amacımız bu çürümüş sistemi yıkıp sınırsız, sınıfsız güzel bir dünya kurmak çocuklarımıza.”

İstanbul/Sancaktepe’den tekstil işçisi bir kadın dışarıdan bakanların gözünden anlatıyor UID-DER’i: “Bugün İşçi Dayanışması gazetemizi verdim işçilere. 1980 öncesi işçi mücadelesini bilen bir abimizin dikkatini çekmiş kortejimiz. **«Buraya baktığımda geçmişim geldi gözümün önüne. Çok düzenli, ne yaptığını bilen, gözlerinin içi gülen ama dimdik bir duruşunuz var»** dedi. Bir müddet bizi izleyen bir çift geldi sonra. «Kortejiniz çok zengin bir kortej olmuş. Çocuğuyla, yaşlısıyla, genciyle her yaşta insanı bir araya getirmişsiniz. Başka yerde böyle bir şey görmedik. Bir düzen var kortejinizde. Emek verildiği çok belli» dediler. Öyle güzel yorumlar duydum ki çok duygulandım. Bir kez daha gurur duydum mücadele örgütümüzle.” ■

Türkiye İşçi Sınıfı Yeniden 1 Mayıs Meydanlarında

Türkiye işçi sınıfı iki yıl aradan sonra yeniden 1 Mayıs'ta meydanları doldurdu. Sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin çağrısıyla onlarca kentte bir araya gelen işçiler, kadınlar ve gençler kapitalist sömürüye, yoksullaştırma politikalarına, işsizliğe, zorba ve baskıcı rejime tepkilerini ortaya koydular. Türkiye genelinde yüz binlerce işçinin katıldığı mitinglere siyasi iktidara yönelik öfke damga vurdu.

On binler Maltepe'den haykırdı: Bu düzen böyle gitmez!

Türkiye işçi sınıfının kalbi konumundaki İstanbul'da 1 Mayıs mitinginin adresi Maltepe Meydanıydı. DİSK, KESK, TTB, TMMOB gibi sendika ve meslek örgütlerinin "Böyle Gitmez, Birlikte Değiştireceğiz" sloganıyla düzen-

lediği mitinge on binlerce işçi ve emekçi katıldı. İstanbul 1 Mayıs meydanında bir araya gelen emekçilerin öne çıkan ortak talepleri şunlardı: Yapılan zamların geri çekilmesi, ücretlerin yükseltilmesi, iş cinayetlerinin durdurulması, yandaşlara aktarılan kaynakların işçi ve emekçilere aktarılması, doğanın talanına son verilmesi, ülkeyi uçuruma sürükleyen siyasi iktidarın değişmesi!

UİD-DER: Coşku, Umut, Kararlılık 1 Mayıs Meydanında

1 Mayıs'a İşsizliğe, Yoksulluğa, Sömürüye ve Emperyalist Savaşlara Hayır! Selam Olsun Dünya İşçi Sınıfının 1 Mayıs'ına şiarıyla hazırlanan UİD-DER, Maltepe Meydanında görkemli bir kortejle yerini aldı. Toplanma alanında kendi programını gerçekleştiren UİD-DER; örgütlü, coşkulu, disiplinli kortejiyle, işçilerin can yakıcı sorunlarını ve taleplerini öne çıkartan kararlı, enternasyonalist sloganlarıyla dikkat çekti. Her sektörden sendikalı sen-

dikası işçilerin, işsizlerin, emekçi kadınların, gençlerin, emeklilerin, emeklilik hakkı gasp edilenlerin, göçmen işçilerin kürsüsü haline geldi.

İşçi sınıfının uluslararası mücadelesini vurgulamak için UİD-DER kortejinde Kürtçe, Farsça, Arapça, İngilizce, İspanyolca, Fransızca ve Almanca pankart ve dövizler taşındı.

UİD-DER'in toplanma alanında gerçekleştirdiği program kitlenin selamlanmasıyla başladı. "Hoş geldiniz işçi

sınıfının birlik yürüyüşüne, hoş geldiniz umuda, sevdaya ve kardeşliğe! İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs, Türkiye ve dünya işçi sınıfına kutlu olsun!” denildi.

Baskı ve zorbalığa, emeğin ve doğanın yağmalanmasına hayır!

1 Mayıs'ta ve işçi sınıfının sömürsüz bir dünya için yürüttüğü kavgada kaybettiğimiz tüm sınıf kardeşlerimiz anılarak şöyle denildi: “Onların mücadelesi bizim mücadelemizdir. Sömürü ortadan kalkana, sınıflar yok olana, yeryüzü işçilerin ve dünya halklarının cenneti olana dek

mücadelemiz devam edecek!”

Konuşmalarda işçi sınıfının ekonomik, sosyal ve demokratik haklarının yok edilmesi protesto edildi: “Tek adam rejimine, hukukun katledilmesine HAYIR diyoruz! Baskı ve zorbalığa HAYIR diyoruz! Yağa zincir, mama-yaya kilit vurulan düzene HAYIR diyoruz! Geleceksizliğe, sömürüye HAYIR diyoruz! Ekmek kuyruklarına mahkûm edilmeye, hayat pahalılığına, ücretlerimizin erimesine, yüksek faturalara HAYIR diyoruz. İşsizliğe, yoksullaştırma politikalarına, mezarda emekliliğe ve emeklilerin sefaletle mahkûm edilmesine HAYIR diyoruz. Doğanın talanına, ranta, yağmaya, yolsuzluğa HAYIR diyoruz!”

Emekçi kadın ve emekçi gençliğin coşkusu

Emekçi gençliğe ve emekçi kadınlara işçi sınıfının saflarında birleşme, bu mücadelede öne çıkma çağrısı yapıldı. ÜİD-DER kürsüsünden yapılan çağrılar kitlenin coşkulu sloganları ve alkışlarıyla karşılandı. Özellikle emekçi kadınların ve gençlerin coşkusu dikkat çekti. Öte yandan ÜİD-DER’li işçilerin çocukları kortejleriyle ve minicik ellerinde taleplerini yansıtan dövizleriyle çevreden büyük ilgi gördü. Çevredekiler “işte işçi sınıfının geleceği” diyerek çocukları alkışladı. ÜİD-DER Müzik Topluluğu’nun (UMUT) şarkıları ve marşlarla ÜİD-DER kortejinde coşku doruğa çıktı.

Gelenekselleşen dönüş yolu

ÜİD-DER korteji, disiplinini bozmadan, coşkusunu soldurmadan miting alanından ayrıldı. Geri dönüş yolunda sloganlar atıldı, marşlar söylendi, gürül gürül yanan 1 Mayıs meşalesine yakışır şekilde coşku devam ettirildi. 1 Mayıs 1977’de kaybettiklerimizin anısına hep bir ağızdan Şişli Meydanı ezgisi söylendi. ÜİD-DER’li işçiler, 136 yıldır söndürülemeyen 1 Mayıs meşalesini daha da yükseğe çıkardıkları için gurur duyduklarını ve mücadelede kararlı olduklarını ifade ettiler. Baskı ve zorbalığa boyun eğmeyeceklerini, işçi sınıfının birliğini, dayanışmasını ve örgütlü mücadelesini yükselteceklerini dile getirdiler. ■

Güney Kore

Sri Lanka

1 Mayıs 2022: Dünya İşçi Sınıfı

İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs'ta işçi sınıfı, Asya'dan Amerika'ya, Afrika'dan Avustralya'ya dünyanın dört bir yanında meydanları doldurdu. Dünya işçi sınıfı, bir kez daha tek ses, tek yürek oldu. Kapitalist sömürüye, yoksulluğa, sermayenin ağırlıklılığına, ırkçılığa, eşitsizliğe, ayrımcılığa, baskı ve zorbalığa karşı öfkesini haykırdı. Farklı ülkelerin işçileri ortak taleplerini aynı ruhla, aynı kararlılıkla dile getirdiler. 136 yıldır yanan 1 Mayıs meşalesinin ve bu meşale ile sembolleşen özgürlük, eşitlik ve barış özleminin söndürülemeyeceğini gösterdiler.

2020 ve 2021'de Covid-19 salgını bahanesiyle 1 Mayıs'ın alanlarda kitlesel olarak kutlanması, emekçilerin birbirinden güç alması, tepkilerini ve taleplerini ortaya koyması engellenmişti. Bu süreçte sermaye sınıfının dünya işçi sınıfına yönelik kapsamlı saldırıları eşitsizliği körükledi, toplumsal sorunları derinleştirdi. Üçüncü Dünya Savaşının yeni bir halkası olan Ukrayna savaşı, başta Ukrayna olmak üzere tüm dünyada emekçilerin yaşamını daha da zorlaştırdı. Bu nedenle 2022 1 Mayıs'ında dünya meydanlarında işçi sınıfının barış özlemi yankılandı, "bu böyle gitmez, kapitalizm yıkılmalı" sesleri daha da gürleşti.

Fransa

Fransa'da 1 Mayıs, ikinci kez cumhurbaşkanı seçilen Emmanuel Macron'a yönelik protestolarla birleşerek işçi ve emekçilerin öfkesinin meydanlara aktığı bir gün oldu. "Zenginlerin başkanı" Macron da rakibi aşırı sağcı Le Pen de işçi ve emekçiler tarafından tepki ve öfkeyle karşılanıyor. Seçimlerde 2 milyon seçmen boş oy kullandı, 6 milyondan fazla kişi oy kullanmadı, emekçiler tepkilerini meydanlara çıkararak gösterdi. 1 Mayıs'ta bütün büyük kentlerde sokaklara akan emekçiler, yoksulluğu, hayat pahalılığını ve emperyalist savaşları protesto etti, taleplerini haykırdı. Sendikaların çağrısıyla düzenlenen 1 Mayıs kutlamalarında "Zamlara, yoksulluğa, savaşa karşı harekete geçelim" sloganı yankılandı.

İtalya

İtalya'da işçi ve emekçiler 2 yıllık aranın ardından 1

Mayıs'ta yeniden meydanlara çıktılar. Başkent Roma'da sendikaların çağrısıyla yürüyüşler gerçekleştirildi ve açık hava konseri düzenlendi. İtalya'da bu sene 1 Mayıs gösterileri "Savaşa Hayır" temasıyla gerçekleştirildi. Savaş karşıtı sloganlar atıldı, dövizler taşındı. Emekçiler haklarını geliştirmek için mücadele ettikleri gibi emperyalist savaşlara karşı da mücadele edeceklerini dile getirdiler.

İngiltere

İngiltere'de başta Londra olmak üzere çeşitli şehirlerde bir araya gelen işçi ve emekçiler, 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladı. Başkent Londra'da sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin, çeşitli ülkelerden göçmenlerin katıldığı 1 Mayıs'ta hayat pahalılığına ve emperyalist savaşlara karşı öfke öne çıktı. Marx Anıt Kütüphanesi önünde toplanan binlerce emekçi, Trafalgar Meydanına yürüyerek burada bir miting gerçekleştirdi. Yürüyüşe bando ekibi-

İngiltere

İran

Banglades

Almanya

İtalya

İşçi Tek Ses Tek Yürek Meydanlarda!

nin çaldığı dünya işçi sınıfının marşı Enternasyonal ve mücadele marşları eşlik etti. Temizlik, taşıma, sağlık ve bakım sektöründen işçilerin yoğun katılım gösterdiği yürüyüşte pandemi döneminde işyerlerinde artan sorunlar, işten atma saldırıları, büyük şirketlerin katlanan kârları, hayat pahalılığı protesto edildi. Patronların ve Boris Johnson hükümetinin saldırılarına karşı işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde mücadele bayrağı yükseltildi.

Almanya

Almanya'da Alman Sendikalar Birliği DGB, "Geleceği Birlikte Şekillendirelim" sloganıyla 1 Mayıs mitingleri düzenlendi. Başkent Berlin'in yanı sıra birçok kentte gerçekleştirilen mitinglerde artan hayat pahalılığı protesto edildi. İşçiler ücretlerin arttırılmasını talep etti. İtalya'da olduğu gibi Almanya'da da işçi ve emekçiler 1 Mayıs meydanlarında "Savaşa Hayır!" diye haykırdı, hükümetin savaş için ayırdığı bütçeye tepki gösterdi.

Yunanistan

Yunanistan'da binlerce işçi hayat pahalılığına ve artan enerji fiyatlarına karşı 1 Mayıs'ta bir araya geldi. Daha iyi bir ücret ve daha iyi çalışma koşulları talep ettiklerini dile getiren işçiler parlamento binası önünde buluştu. Sırtta meydanında çiçeklerle barış sembolü çizildi. Ülkede ulaşım işçileri 1 Mayısta greve çıktılar.

Sri Lanka

Mart ayından bu yana hayat pahalılığına, artan gıda ve petrol fiyatlarına, saatlerce süren elektrik kesintilerine

ve büyüyen yoksulluğa karşı meydanlarda olan Sri Lankalı emekçiler, 1 Mayıs'ta da meydanları boş bırakmadılar. Başkent Kolombo'da düzenlenen protesto gösterilerinde Devlet Başkanı Gotabaya Rajapaksa ve kardeşi Başbakan Mahinda Rajapaksa'nın istifa etmesi talebini yineleni.

Güney Kore

Kore Sendikaları Konfederasyonunun (KCTU) çağrısıyla başkent Seul başta olmak üzere 16 kentte 1 Mayıs gösterileri düzenlendi. Daha iyi ücret ve çalışma koşulları talebiyle gerçekleştirilen gösterilere on binlerce emekçi katıldı.

Bangladeş

Bangladeş'in başkenti Dakka başta olmak üzere birçok kentte 1 Mayıs gösterileri düzenlendi. İş kazalarının yoğun olarak yaşandığı ülkede işçiler iş güvenliği önlemlerinin alınmasını ve asgari ücrete zam yapılmasını talep ettiler. İşçiler üzerindeki baskılara son verilmesi gerektiğini vurguladılar.

İran

Demokratik hak ve özgürlüklerin yok sayıldığı, yoksulluğun büyüdüğü İran'da tüm baskı ve yasaklara karşın işçiler 1 Mayıs'ın mücadele ruhunu yaşatmaya devam ettiler. Başta öğretmenler olmak üzere farklı sektörlerden işçiler, pek çok şehirde bir araya geldiler. Tehdit ve tutuklamalara rağmen susmayan, mücadele eden emekçiler rejimin baskılarına, yolsuzluklarına boyun eğmeyeceklerini ve içine itildikleri yoksulluk çukurunu kabul etmeyeceklerini haykırdılar. ■

Yunanistan

Fransa

Açgözlülük Sermaye Sınıfına Özgüdür!

Bir olaya verdiğimiz tepkide veya bir meseleye dair yorum yaptığımızda kendimize ait fikirleri ifade ettiğimizi sanırız. “Bence doğru olan budur” deriz mesela. “Bence” denerek ifade edilen düşüncelerin kaynağı çoğunlukla sorgulanmaz. Oysa toplumun sınıflara bölündüğü bir düzende yaşıyoruz. Düşünceler de gökten zem-bille inmez. Yaşadığımız toplum, sınıflar ve sınıf çıkarları belirler düşünceleri. **Mesela “insan açgözlüdür, doyum-suzdur” düşüncesinin kaynağı kimdir?** Neden bu düşünce topluma pompalanıyor? Bunun nedeni, sömür-cü egemenlerin kendi açgözlülüklerini meşrulaştırma ve korkunç eşitsizlikler yaratmış kapitalizmi olağan gösterme arzusudur. **İnsanın açgözlü ve doyumsuz olduğu düşün-cesi kocaman bir yalandır.** Bilelim ki bunu dile getiren bir işçi, aslında farkında olmadan egemenlerin düşüncesinin taşıyıcısı konumundadır. Gerçekte açgözlü olan ser-maye sınıfıdır. **Çünkü açgözlülük sermaye sınıfına has bir özelliktir.**

Kapitalizmde üretim araçları toplumun değil bir avuç sermaye sahibinin elindedir. Ne üretileceğine ve nasıl üretileceğine onlar karar veriyorlar. Ve üretimin tek ama-cı kâr elde etmektir. ABD’den Türkiye’ye tüm kapitalist şirketler sermayelerini büyütme, rakiplerini geride bırak-mak ve en tepeye çıkmak için rekabet ederler. **Ser-mayenin iştahı sınırsızdır, tokluk duygusu yoktur.** Hiçbir kapitalist yedi sülalesini krallar gibi yaşatacak parayı ka-zandığı halde “kazandığım bana yeter” demez. Sermaye-nin sınırsız büyüme arzusuna karşılık doğadaki kaynaklar sınırlıdır. Keza bir işçinin emek gücünü 24 saat boyunca sömürmenin imkânı yoktur. Ama kapitalistler kârlarını artırmak için sınır tanımazlar. Böylece doğayı korkunç bir şekilde tahrip ederler. Temiz enerji kaynaklarını değil fosil yakıtları kullanırlar, çünkü daha kârlıdır. Maliyetli olduğu gerekçesiyle fabrika bacalarına gerekli filtreleri takmaz, atıkları dere, nehir veya denizlere boşaltırlar. Daha fazla kâr etmek için iş güvenliği önlemlerini almaz, çalışma koşullarını iyileştirmez, iş saatlerini mümkün mertebe uzatmaya çalışırlar. Dünyada her yıl yüzbinlerce işçinin iş cinayetine kurban gitmesinin nedeni sermayenin bu açgözlülüğüdür.

Yani kapitalizmde açgözlülük sistemin işleyiş biçiminden, sermayenin doğasından gelir. O zaman şu soru-yu soralım: Zorunlulukların esiri olmuş, en temel ihtiyaç-larını bile karşılamakta zorlanan bir insan açgözlü olabilir mi? Açgözlülük doymayı bilmemektir. Emek gücünden

başka satacak bir şeyi olmayan işçinin tüketimi, onun ücretinin düzeyiyle sınırlıdır. Yani kapitalist düzende bir işçi gerçek ihtiyaçlarını hiçbir zaman karşılayamaz. **Eksik tüketime mahkûm edilmiş, ürettiğinden payını alamayan, temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayan bir insan neyin doyumsuzluğunu yaşayabilir?** Yağ fiyatlarına zam yapılacağı haberini aldığı anda panikle marketlere koşarak ikişer üçer yağ tenekesi almaya çalışan, birbiriyle yarışan insan-lara bakıp “bu insanlar ne kadar açgözlü” demek doğru mudur? Veyahut pandemi günlerinde tükeneyeceği korkusuyla evlerine makarna, tuvalet kâğıdı ve benzeri ürünleri “stoklayanlar” açgözlü müydü? Doymak bilmedikleri için mi bunu yaptılar? Yoksa aç kalacakları korkusuyla mı? **Daha pahalıya satarak kârını arttırmak için ürünleri stoklayan bir kapitalist ile aç kalırım korkusuyla birkaç adet fazla ürün satın alan bir emekçinin yaptığını aynı kefeye koyabilir miyiz?** Belirsizliğin yarattığı korku ve panikle başkalarını düşünmeden hareket eden, sadece kendini garanti altına almaya çalışan bir insan, açgözlü değil bilinçsiz ve örgütsüzdür. **Örgütsüzlük işçinin bilincini felçleştirir, onu bencil de yapar bireyci de... Ama açgözlü yapmaz.** Zaten insanları bencilleşiren, dayanışma duygusunu yok eden de bu düzendir.

Düzen temsilcileri, yoksulluk sorunu gündeme geldiğinde hedef şaşırtarak “bu ülkede açlık yok, açgözlülük var” diyorlar. Çağın gereği değişen toplumsal ihtiyaçları görmezden geliyor, temel ihtiyaçlarını karşılamak isteyen insanları açgözlülükle suçluyorlar. Durumundan şikâyet eden, ücretinin düşük olduğunu ve ihtiyaçlarını karşılayamadığını söyleyen emekçilere “karnın doyuyor ya daha ne istiyorsun? Elindekiyle yetinmeyip neden açgözlülük yapıyorsun?” diyebiliyorlar. **Oysa daha iyisini hak ettiğini düşünmek, hayatın güzelliklerinden payına düşeni istemek, daha az çalışarak daha iyi bir ücret almayı talep etmek, sosyal ve kültürel ihtiyaçları karşılamayı istemek açgözlülük değil insanlaşma isteğidir.**

Tüm bunlar doğaldır, insan olmanın gereğidir. Doğal olmayan, üretimin insanlık için değil bir avuç kapitalistin kârı için yapılmasıdır. Açgözlülük, sermayeyi daha fazla büyütme uğruna savaşlar çıkararak insanlığa ce-hennemi yaşatmaktır. **Açgözlülük, milyonlarca insanın açlık çekmesini, yetersiz beslenme nedeniyle ölmesini, yoksulluk çukurunda debelenmesini umursamadan kâr derdine düşmektir.** Yani açgözlülük sermaye sınıfına özgüdür. ■

Kapitalizmin Klasığı: Sorumlusu Değilsin Ama Suçlusu Sensin!

Dağlar deliniyor, nehirlerin yönü değiştirilip barajlar kuruluyor, ormanlar geri dönüşsüz bir biçimde yok ediliyor. Toprağın ve okyanusun derinliklerinden petrol ve madenler çıkartılıyor. Savaşlarla kentler tarumar ediliyor. Doğa kirleniyor, insanlık nefes alamaz hale geliyor. Dünyamız koyu ve karanlık bir griye hapsolüyor. “Tüm bunları insanlar yapıyor, o halde hepimiz sorumluyuz” deniyor. **Oysa kapitalizmde hiçbir konuda tüm insanlara söz hakkı tanınmıyor.** Bu sömürü sisteminde, dünyanın ve insanlığın geleceği ile ilgili söz, yetki ve kararın sahibi yalnızca sermaye sınıfı! Ama sıra kapitalizmin günahlarına geldiğinde, suçu büyük bir ustalıklarla tüm insanlığa atıyorlar.

Mesela kutupların buzlu denizlerinde balinaların soyu neredeyse tükeniyor. Bunun üzerine belgeseller çekilip “biz insanlar balinaları avladık, balinaların ve pek çok türün soyunu tükettik, denizleri kirlettik” deniliyor. Oysa gerçek bunun tam tersidir. Endüstriyel balina avı ve daha fazla kâr amacıyla daha büyük ağlar kullanan kapitalistler yüzünden, deniz canlıları öldürüldü, öldürülüyor. **Şu ikiye bölünmüş bakarsanız? Hem ticaretini yapmak için neredeyse balinaların soyunu tüket hem de tüm insanları suçla!** Daha fazla kâr uğruna okyanusun derinliklerinde petrol ve gaz kuyuları açtır, artan deniz taşımacılığı ve gemi trafiği nedeniyle denizleri kirlet ama tüm insanları suçla!

Sermaye sahipleri, üretimin nasıl, hangi temelde ve ne için yapılacağı ile ilgili tüm kararları kendileri veriyorlar. Doğayı ve insanlığı umursamadan termik, hidroelektrik ve nükleer santraller kuruyor, yatırım adı altında her yere fabrikalar, tesisler açıyorlar. Kâr için yapılan plansız üretim sonucunda ortaya çıkan zehirli atıkları doğaya salmaktan geri durmuyorlar. Fabrika bacalarına filtre takmıyor ya da yenilemiyor ama bütün insanları havayı kirletmekle suçluyorlar. Örneğin, koronavirus ilk sürecinde yapılan çeşitli araştırmalara göre; ulaşım ve üretim faaliyetlerindeki azalma havadaki kirlilik oranlarını düşürmüştü! Virüs gerekçesiyle yaygınlaştırılan sokağa çıkma yasaklarından, insanların evlere kapatılmasından “hayırlı” bir sonuca ulaşılmış! **Peki, doğaya geri dönüşü olmayan bir şekilde zarar veren bu ulaşım ve üretim biçimini kim düzenleyip kısıktır-**

tıyor? Madenlerin açılmasını kim buyuruyor? Ormanları yok eden, toprağın altını üstüne getiren, tarım arazilerini tarumar eden kim? Binlerce yıllık zeytinlikleri ağgözlülükle söken kim? Kentleri beton yığınına çeviren, oksijen kaynaklarımızı kurutan kim? Yeryüzündeki su kaynaklarının kirlenmesine, azalmasına ve susuzluğa neden olan kim?

ABD’deki bir emekçinin ABD’nin Ortadoğu’da yürüttüğü savaşta ne gibi bir dahli var? Ya da Rus egemenlerinin Ukrayna’ya başlattığı savaş kararını veren bir Rus emekçisi mi? Ona söz hakkı tanıyan mı var? Yeryüzünü cehenneme çeviren savaş teknolojilerinden onlar mı nemalanıyorlar? ABD’nin bir yıllık savaş bütçesi 800 milyar dolar civarında. Yani Türkiye’nin bir yıllık toplam üretimine bedel! Savaşa ayrılan bütçelerin büyüklüğüyle övünenler ülkelerin liderleri, egemenleri değil mi? İnsanlı ya da insansız hava ve kara silahlarıyla güç gösterisi yaparken, yıkılan kentlerin yeniden yapılmasından elde edecekleri kârları hesaplayanlar egemenler değil mi? Dünyanın pek çok bölgesini cehenneme çeviriyor, her türlü vahşeti uyguluyor, milyonlarca insanı evinden, yurdundan kopararak göç yollarına düşürüyorlar. Ama suçlu tüm insanlar oluyor, öyle mi?

Doğanın dengesini bozan ve insanlığın geleceğini tehlikeye atan sermaye sınıfının bu çarpıtmalarına karşı uyanık olmalı, gerçeklerin farkına varmalıyız. **Kapitalizm insanlığa yeryüzü cennetinin kıyısında cehennemi yaşıyor.** Bu sömürü sisteminde, bir avuç sermaye sahibi yaşamın her alanında söz hakkına sahip ve yalnızca onların sözü geçiyor. Her şeyde ama her şeyde sermayenin çıkarları temelinde kararlar alıyor ve bu kararlarının bir sonucu olarak ortaya çıkan yıkımın faturasını bize kesiyorlar. Sonra da suçlarına bizi de ortak etmeye çalışıyorlar. Oysa gerçek sorumlular bu kararları alanlar ve uygulayanlardır. **Gerçek suçlu kapitalizmdir. Çevre, iklim değişikliği gibi çeşitli konularda “insanlar ne kötü, dünyayı nasıl da kirletiyoruz, nasıl da yok ediyoruz” söylemlerine kanmayalım.** “Durun bakalım! Neden tüm insanlık kapitalizmin suç ortağı oluveriyor?” diyelim. İşçi sınıfını sömüren de, doğayı talan eden de, emperyalist savaşlarda milyonlarca insanın canını alan da kapitalist kâr düzenidir. ■

Sınıfını Bil, Sen de Birlik ve Dayanışma Çatımızın Altına Gel!

■ Kocaeli GOSB'dan bir metal işçisi

Merhaba dostlar, ben demire, çeliğe şekil verilen metal fabrikasında çalışan bir işçiyim. Kulaklarımda çınlar hâlâ o söz: "Sınıfını bil!" Ne olursan ol, ister öğretmen, ister doktor, ister mühendis ol, sınıfını, safını bil işçi

kardeşim. Babam da gecesini gündüzüne katan, evine helal ekmek götürmek için çalışıp didinen bir işçiydi. Başı hep dik, işçi sınıfına inancı tam bir işçiydi. **"Ben sendikacı bir işçiyim" derdi gururla.** Fabrikasındaki grevleri, direnişleri anlatırdı gözleri parlayarak. Anlattıklarının so-

Gökyüzü İlk Kez Bizimdi Bugün

■ 1 Mayıs alanından UID-DER'li gençler

Bazı duygular vardır anlatılmaz, mutlaka yaşanması gerekir. Ama biz yine de anlatmak, paylaşmak isteriz içimizi saran sıcak duygularımızı. Bu 1 Mayıs, UID-DER kortejinin coşkusunu bilenler için ipe çekilen, ilk defa alanlarda yerini alacak biz gençler içinse merakla beklenen bir gündü. Ve nihayet oradaydık, sınıfımızın safında, 1 Mayıs meydanındaydık. **Gökyüzü ilk kez bizimdi o gün, caddeler ve sokaklar bizimdi.** Tüm dünyanın bizim olacağı günleri muştuladı bize bu 1 Mayıs!

Hayallerimizin bile grileştirildiği bu sistemde gençler olarak renkli ve canlı kortejimizin içinde ruhlarımız özgürleşti adeta. "UID-DER ile 1 Mayıs'ta içim pır pır ediyor" diyor bir genç arkadaşımız... 1 Mayıs'a ilk kez gelen liseli bir öğrenci arkadaşımız ise **hayatında ilk kez kendini özgür hissettiğini söyledi.** Ne kadar da

tanıdık bir hissiyat olduğunu düşündük birlikte. Çevremizdeki diğer genç arkadaşlarımız da sloganlarımızı haykırırken yüreklerinin yerinden çıkacak gibi attığını söylediler ışıldayan gözleriyle.

Biz 1 Mayıs'ta değiştiğimizi hissettik. Bazılarımızın ilk kez ayak bastığı 1 Mayıs alanında ön yargıların tuzla buz olduğunu gördük. İşçilerin ve gençlerin en haklı taleplerini haykırdığı bugün, yıllarca karalanmış, korkutucu bir gün olarak sunulmuştu televizyon kanallarında. Lisede okuyan bir genç arkadaşımız daha önce farklı düşündüğünü, şimdi ise içinde hissettiği güzel duyguların burada gerçekliğe dönüştüğünü ifade etti. Korkulacak bir gün değil, tersine birbirine kenetlenen kolların verdiği güveni iliklerimize kadar hissettiğimiz bir gün olmuştu 1 Mayıs.

Biz 1 Mayıs meydanında kendimizi bulduk. Sistemin dayattığı gibi **yalnızlaşmadığımız bir gündü bugün.** Bir-

birimizin yüzlerine baktık. **Biz gülerken ne kadar da güzeliz, etrafımızda dövizleriyle koşuşan çocuklar ne kadar güzeller.** "Var olmak, yaşamak ne kadar güzel bir şeymiş" dedik. Üniversite sınavına hazırlanan bir arkadaşımız buraya gelene kadar kendini boşlukta hissettiğini, şimdi ise kendisini değerli hissettiğini aktardı. Gece vardiyasından çıkıp gelen genç bir işçi arkadaşımız yorgunluğuna rağmen çok mutlu ve coşkulu olduğunu, "Gece vardiyası kaldırılsın" talebiyle geldiğini söyledi. Artan hayat pahalılığına, zamlara, düşük ücretlere, siyasal baskılara, eşitsizliğe karşı taleplerimizi yükselttiğimiz, "Biz bu gidişatı kabul etmiyoruz" dediğimiz bir gündü 1 Mayıs.

Biz burada tarihimize sahip çıktık. Üniversiteli bir arkadaşımız, insanların idealleri için mücadele etmesinin anlamını 1 Mayıs alanında

gördüğünü söyledi: "İnsanların idealleri uğruna mücadele etmesi çok önemli. Ama bunu nerede kiminle yaptığı çok önemli. UID-DER'li olmaktan bir kez daha gurur duydum." 1 Mayıs'ı bize bir mücadele günü olarak miras bırakan işçi önderlerinin anısına sahip çıktık ve sıkılı yumruklarımızla işçilere zulmedenlerden hesap soracağımızı haykırdık bugün. **"136 yıldır yanan 1 Mayıs meşalesi, bugün bizim elimizdeydi" dedi bir başka arkadaşımız.**

Genciz ve kesinlikle umutsuz değiliz. Üniversite öğrencisi bir arkadaşımız "yaşadığımız sorunları tek başımıza çözemiyoruz, ama burada yalnız ve çaresiz olmadığımızı bir kez daha gördük, bundan sonra biz UID-DER saflarında misafir değil, ev sahibiyiz. Bizim yerimiz sınıfımızın yanı" dedi ve ekledi: "Biz burada büyük bir şans yakaladık, bunun kıymetini bileceğiz." **Şairin dediği gibi inanıyoruz ki bir yürüyüşün sonunda uç veren kanatlarla acıyı silebiliriz yeryüzünden...** ■

nunda “sınıfınızı bilin, asla ezenden yana olmayın!” dedi. Küçük çocukluk o zamanlar, sınıf denilen şeyin ne olduğuna bir türlü anlam veremezdim.

Babam, her sabah erkenden kalkar, sakal tıraşını olurdu özenle. Ama biraz büyüyüp de geçmişi düşündüğüm bir gün, babamın sakallarını bir ara çok uzattığını hatırladım. Ve babama her zaman tıraşlı, özenli gezerken, neden o zaman sakallarını çok uzattığını sordum. Yüzünü bir heyecan dalgası kapladı, “gel otur yanıma” dedi ve anlatmaya başladı.

Sene 1991. Fabrikada toplu sözleşme imzalanmış, işçiler birlik ve beraberlik içinde istedikleri zammı almışlar patrandan. Şimdilerde bazı fabrikalarda, işçilere sabahları poğaça ya da sandviç verilir ya, geçmişte babamın çalıştığı fabrikada da her gün bir çeşit bisküvi verilirmiş. Patron toplu sözleşmenin sonrasında işçilere kızmış ve “artık vermeyeceğim, toplu sözleşmede böyle bir uygulama yok” demiş. İşçiler bilinçli tabi, birbirine güveniyor. **“Nasıl hakkımız olan şeyi vermezsiniz”** diyerek üretimden gelen güçlerini kullanmışlar ve başlamışlar eyleme. Bir gün, iki gün değil, tam kırk gün sürmüş eylemler. Tabi bir yandan da işçiler uzatmışlar sakallarını, olmuş sana

bir karış. Babam tüm bunları anlatırken, sanki o günü bir daha yaşıyor gibiydi.

“İnsan hiç bisküvi için eylem yapar mı?” deyiverdim önce. Babamın gözleri yuvasından çıkacak gibi oldu, sesi titredi. Nasıl kızdı anlatamam. “Hak verilmez, hak alınır” dedi ve devam etti: **“O gün bisküviden vazgeçen bugün kömür parasından, ikramiyesinden, hakkından vazgeçer. Hakkından vazgeçen onurundan vazgeçer. Bizden önceki mücadele edenlere haksızlık olmaz mı o zaman?”** dedi. Bende yarattığı etki anlatılamaz. Bu arada hayal meyal hatırlıyorum, babamın koltuğunun altında iki bisküvi kolisi ile geldiği günü. Evet, babam hakkını vermedi ve bize de öyle öğretti. Ben de bizden öncekilerden aldığım bayrağı gururla taşıyorum. Sendikalı ve örgütlü bir işçi olarak sınıf mücadelesinde yer almaktan onur duyuyorum.

Şimdi çok daha iyi biliyorum, sınıfların ne olduğunu ve işçi sınıfımızın bir neferi olduğumu. Örgütlü olursak bal-yoz olup bu sömürü düzeninin temelini sağlam bir vuruş yapabileceğimizin farkındayım. Bu inançla ve bilinçle tüm işçi kardeşlerimi ÜİD-DER’de can bulan birlik ve dayanışma çatısının altında toplanmaya çağırıyorum. ■

Haksız Savaşlar Memleket Sormaz!

■ İstanbul’dan bir üniversite öğrencisi

24 Şubatta Rusya’nın Ukrayna’ya karşı başlattığı savaşın emekçiler üzerindeki yıkıcı etkileri devam ediyor. Haksız ve emperyalist savaşların ölüm, yurtsuzluk, açlık, yoksulluk ve işsizlik demek olduğunu gördük bir kez daha! Tüm bunların yanında önemli dersler çıkarabileceğimiz bir nokta daha bulunuyor. Türkiye’den Ukrayna’ya üniversite okumak için giden çok sayıda genç ve onların yaşadıkları, hevesleri, hayal kırıklıkları, trajedileri...

Türkiye’de üniversite okuyan milyonlarca öğrenci olarak çeşitli sorunlarla karşı karşıyız. Mezun olduğumuzda işsizler ordusuna dâhil olup bir şekilde hayata tutunmaya çalışıyoruz. Bu hazin hikâyenin bir yüzünü de yurt dışına okumaya giden gençler oluşturuyor. Çoğunlukla ailesinin parasıyla! Kısa süre öncesine kadar Ukrayna da böyle bir umut kapısıydı. Bu gençler ülkelerinden umudu kestiklerini, yurtdışında okuyup gelecekte de orada rahat bir şekilde yaşamak istediklerini söylüyorlardı. En azından hayalleri oydu. **Sorunlardan kaçarak kurtulabileceklerini düşünüyorlardı. Öyle kolay olmayacağı çıktı ortaya!**

Elbette ki rahat ve güzel bir gelecek istekleri haksız değil, bunu hepimiz istiyoruz. Fakat bunun için ne yapmak gerekiyor? **Birçok genç toplumsal sorunlara sırtını dönüp kendi paçasını kurtarmanın peşinde...** Ukrayna’yı Avrupa’ya açılan bir kapı olarak gören bu gençler sınıf

atlama hayalleriyle, hayatlarını kurtaracakları düşünceyle okumaya gittiler. Çoğu dünyanın sorunlarına ilgisiz kalmayı tercih eden, bireysel kurtuluşa umut bağlamış gençlerdi. **Fakat hayat onlara sorunlarla ilgilenmeseler de bu çetrefilli sorunların onlarla ilgilendiğini acı bir şekilde gösterdi.** Büyük hayallerle gittikleri Ukrayna Rusya’nın işgaliyle sarsılırken; günlerce dönemediler Türkiye’ye, hatta aileleriyle dahi iletişime geçemediler. Üniversite eğitimleri ise öylece bitiverdi. Birçok kez şahit olduğumuz gibi haksız savaşlar memleket sormaz. Vurduğu yerde emekçiler üzerinde acı ve yıkım bırakır. Dünyanın neresine gidersek gidelim kapitalizmin enkazı belki kılık değiştirir fakat temelde hep aynıdır. Afganistan, Irak, Suriye ya da Ukrayna’da olduğu gibi...

Kapitalizmin sorunlarından kaçabileceğimizi veya bu sorunların bizi ilgilendirmediğini sanırsanız, fakat çok yanılırız. Gün gelir kaçtığımız şeyin yakamıza yapışmasıyla idrak ederiz olup bitenleri. Çağımızın **sorunlarından kaçamayız, öyleyse bu sorunlara sırtımızı dönüp duyarsız da kalmamalıyız.** Bizler milyarderlerin, fabrikatörlerin çocukları değiliz. Geleceğimizi işçi sınıfının saflarında kendi ellerimizle inşa edebiliriz. Nerede olursak olalım sorunlarımızı ancak kenetlenerek; yaşamı iyiden, güzelenden, haklıdan yana değiştirmek için mücadele ederek çözebiliriz. ■

Vicdanımızı Susturmayalım!

■ Kocaeli/Gebze'den bir kadın işçi

“Zamanların en iyisiydi, zamanların en kötüsüydü.

Hem her şeyimiz vardı, hem hiçbir şeyimiz yoktu.” İki Şehrin Hikâyesi adlı romanına bu satırlarla başlar Charles Dickens. Öyle zamanlardan geçiyoruz ki kapitalist sistemin bağrında taşıdığı tüm çelişkiler gün yüzüne çıkmış, orta yerde duruyor. **Teknolojik gelişmeler hayal sınırlarını zorluyor, bir yanda akıl almaz bir bolluk varken diğer yanda insanlar yiyecek bir lokma ekmeğe, bir yudum suya muhtaçlar.** Tıpkı Dickens'in dediği gibi hem her şeyimiz var, hem de hiçbir şeyimiz yok. Dünyanın dört bir yanında tüm zenginliği üreten emekçiler ürettiklerinin ancak kırıntısı ile yaşamaya mahkûm ediliyorlar.

Egemenlerse, bu zulüm düzenine itiraz etmesin diye işçi sınıfını korkutmak, sindirmek için sahip oldukları tüm araçları seferber ediyorlar. Dünyanın farklı farklı bölgelerinde baskıcı yasalar bir bir hayata geçiriliyor, zaten her açıdan yaşamı cendereye alınmış milyonlarca emekçi daha fazla nefessiz bırakılıyor. **Artan işsizlik ve yoksulluğun yarattığı sonuçlar arasında kendini değersiz hissetme, kaygı bozukluğu, özgüvensizlik başta geliyor.** Özellikle gençler çıkışsızlık yaşıyor. Toplumun üzerine karabasan gibi çöken bu ağır hava yüzünden insanlar kendilerini nefessiz kalmış hissediyor. Gerçeklerden kaçmak, yaşam “yükünden” kurtulmak istiyor. Mesela son yıllarda Türkiye’de Google’da yurt dışındaki iş ilanları, “intihar”, “intihar etmek günah mı?”, “acısız ölüm”, “en kolay intihar yöntemleri” gibi aramalar iyice artmış durumda.

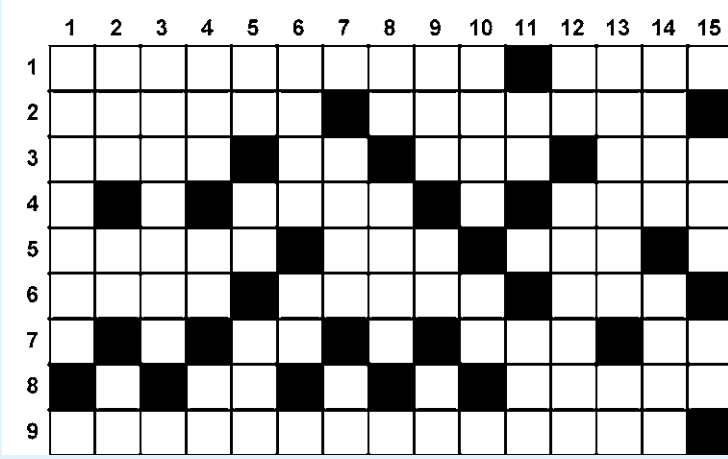
Milyonlar yaşadıkları sorunları bireysel sorunlar olarak görüyorlar. Tam da bu nedenle çarkı bozuk kapitalist düzeni sorgulamıyorlar. Kendilerini yalnız hissediyor, kendi başlarına çözüm bulmak için debeleniyorlar. **Sonuç ise ne yazık ki daha fazla yalnızlaşma ve değersizlik hissi oluyor.** Sorunların toplumsal olduğunu fark ettiklerindeyse hiçbir şeyin değişmeyeceğini düşünüyor, sorumluluk almaktan kaçınıyorlar. Çaba sarf etmenin

beyhude olduğunu zannediyorlar. Oysa bu sömürü sisteminin efendileri tam da bundan beslenir. **Kendini yalnız, değersiz, özgüvensiz hisseden, örgütsüz olan, değişime inanmayan, sorumluluk almayan insan tepkisizleşir, olan biteni kabullenir hale gelir.** Olup biten haksızlıkları görmezden gelir, içinden yükselen itirazı; vicdanını susturmak zorunda kalır ve sonuçta gerçekten de pasifleşir. Farkına bile varmadan güçlülerin, zalimlerin değirmenine su taşır.

Mesela geçtiğimiz günlerde yaşlı bir kadın verecek parası olmadığı için otobüsten indirildi ve çevresindeki insanlar bu olay hiç yaşanmamış gibi davrandılar. Başka bir örnekte ise marketten yaptığı alışverişin tutarı 50 liranın altında olduğu için yine yaşlı bir kadın marketin servis aracından indirildi. **Bu insanlara üç kuruş para için eziyet edilirken, orada bulunanlar susmayı ya da hafiften homurdanmayı, en fazla olayı kaydedip sosyal medyada yaymayı yeğlediler.** Yani aslında vicdanlarını susturdular. Oysa tepki vermek homurdanmak, söylenmek değildir. İnsan kötülüğe engel olmak için, sonuç almak için tepki gösterir, bunun için harekete geçer ve başkalarını da haksızlıklara ortak olmamaya, ses çıkarmaya çağırır. Yani aslında örgütlenir. **Örgütlenen insan vicdanını, vicdanları harekete geçiren insandır.**

Dünyanın içinde bulunduğu kaos, her alandan yansıyan sorunlar insanları ürkütüyor. Ancak bunca çelişkinin, haksızlığın, adaletsizliğin olduğu bir yerde **çözüm tüm bunları görmezden gelmek ya da vicdanımızı susturmak değildir.** Üzüntümüzü, kızgınlığımızı dile getirmekle yetinmek de değildir. Sorumluluk almaktan kaçmadığımızda, birlik olup tepki verdiğimizde değişim yaratabiliriz. Tarih bu gerçeği defalarca kanıtlamıştır. Kapitalizmin zehirli, boğucu atmosferinden ancak birbirimize elimizi uzatarak, dayanışmayı büyüterek, kapitalizmi yıkmak için birlikte mücadele ederek ve yarınlara umut tohumları ekerek kurtulabiliriz. ■

Soldan Sağa

- İşçi sınıfı. Ayıklama aracı.
- Eski çağlardan kalma eser. Kıtaları birbirinden ayıran deniz.
- Bir erkek ismi. Helyumun simgesi. İlkel su taşıtı. Lisan.
- İtici neden, güdü. Bir iş yapılırken çıkan artık parça.
- Birlikte iş yapanlardan her biri, şerik. O yer. Yiyecekleri tatlandır-
mada kullanılan bir madde, sodyum klorür.
- Saf. Mide yarası. Toprak Mahsulleri Ofisi.
- Kalayın simgesi. Eski dilde uyku (Farsça). Bir işaret sıfatı.
- Müzikte bir nota. Bir şekerleme türü.
- Elif Çağlı'nın bir inşaat işçisinin iş kazasında yaşamını kaybetme-
sini konu edinen şiiri (2 kelime)

Yukardan Aşağıya

- Albert ... (8 saatlik işgünü mücadelesinin ve 1 Mayıs'ın Amerikalı
öncülerinden)
- Vücuttaki temel moleküllerden biri. Eski Mısır tanrısı. Temel.
- Otizm hastası.
- Doku teli. Mazur görme. Samaryumun simgesi.
- İlave. Kısaca insan kaynakları. Pus.
- Hükümdar makamı. Nam.
- Bir bilim ve sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem
veya akım. Çok tersi.
- Yunan alfabesinde bir harf. Kalıtsal.
- Üniversite giriş sınavının kısaltması. Palet kelimesinin sessizleri.
Müzikte birinci nota.
- Kuru soğuk. Kan grubunda sabit işaret.
- Kırmızı. Üst karşıtı.
- Genişlik. Ayak topu.
- Makine kırıcılığı. Eski Mısır inancında insan ruhu.
- Ziya Egeli'nin bir şiiri. Gereğinden çok yiyen.
- ... demeden leblebiyi anlamak. Karın şişkinliği.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	K	R	O	M	E	V	Y	E	S	O	N	D	A	
2	K	E	R	İ	Ş	T	E	A	N	A	R	K		
3	F	E	D	A	M	A	Y	I	S	A	T	A		
4	A	L	U	C	R	A	Y	A	R	A	M	A	N	
5	R	G	P	C	I	R	M	A	L	A	M	A		
6	P	L	A	K	E	A	R	A	K	A	İ	S		
7	L	E	H	İ	M	M	A	R	K	S	K	R		
8	A	V	R	A	Y	İ	Ç	A	Y	A	T			
9	S	A	M	A	T	Y	A	K	A	N	A	R	Y	A

1 Mayıs'ta dünyanın
dört bir yanındaki
meydanlarda işçiler,
konuştukları dil ne
olursa olsun eşitlik,
adalet, sömürsüz bir
dünya, özgürlük, barış,
saygı istediler. Aynı
ekmek, aynı hürriyet,
aynı hasret için tek
yürek oldular. Onlar,
yani dünyanın bütün
işçileri kardeşimizdir.
Tıpkı işçi sınıfının
büyük ozanı Nâzım
Hikmet'in dediği
gibi...

Fevkalâde Memnunum
Dünyaya Geldiğime

Fevkalâde memnunum dünyaya geldiğime,
toprağını, aydınlığını, kavgasını ve ekmeğini seviyorum.
Kutrunun ölçüsünü santimine kadar bilmeme rağmen
ve meçhulüm değilken güneşin yanında oyuncaklığı
dünya, inanılmayacak kadar büyüktür benim için.
Dünyayı dolaşmak,
görmediğim balıkları, yemişleri, yıldızları görmek isterdim.
Hâlbuki ben
yalnız yazılarda ve resimlerde yaptım Avrupa yolculuğumu.
Mavi pulu Asya'da damgalanmış
bir tek mektup bile almadım.

Ben ve bizim mahalle bakkalı
ikimiz de kuvvetle meçhulüz Amerika'da.
Fakat ne zarar,
Çin'den İspanya'ya, Ümit Burnu'ndan Alaska'ya kadar
her mili bahride, her kilometrede dostum ve düşmanım var.

Benim kuvvetim:
bu büyük dünyada yalnız olmamaklığımdır.
Dünya ve insanları yüreğimde sır
ilmimde muamma değildirler.
Ben kurtarıp kellemi nida ve sual işaretlerinden,
büyük kavgada
açık ve endişesiz
girdim safıma.
Ve dışında bu safın
toprak ve sen
bana kâfi gelmiyorsunuz.
Hâlbuki sen harikulâde güzelsin
toprak sıcak ve güzeldir.

Nâzım Hikmet

(kısaltılmıştır)

Bütün Dillerde Yankılanan Slogan

İnsan dünyayı ve yaşamı, kendi yaşadığı dönemle sınırlı düşünmeye meyillidir. Çoğu zaman içine doğduğu dünyayı, toplumu sabit, değişmez, kalıcı zanneder, adeta dondurur. Mesela bugün dünya üzerinde 7 kıta olduğu kabul ediliyor. Hâlbuki dünyadaki tüm karalar tıpkı bir denizde salınıp duran tekneler gibi, dünyamızın merkezindeki magmanın üzerinde hareket halindedir. Bilimsel çalışmalara göre yaklaşık 335 milyon yıl önce bütün karalar birleşmiş ve tek bir süper kıta oluşturmuştu. Günümüzün bilim insanları bu süper kıtaya pangea yani "bütün yer" diyorlar. Hayal etmesi güç olsa da, kıtaların parçalanıp birleşmesi gibi canlı, cansız, büyük küçük, yakın uzak tüm varlıklar ve toplum değişim halindedir.

Mesela geçmişte insan topluluklarının on binlerce yıl boyunca eşitlik içinde yaşadığını, sahip oldukları her şeyi eşitçe paylaştıklarını biliyoruz. Ama tarihin bir evresinde insanlar arasındaki eşitlik bozuldu, toplumsal sınıflar ortaya çıktı. İnsanlık kölelikle, serflikle, ücretli kölelikle tanıştı. İnsanlığın ezenler ve ezilenler olarak bölündüğü günden bu yana emekçilerin eşitsizliklere, adaletsizliklere, insanın insanı ezmesine karşı öfkesi dinmedi, mücadelesi bitmedi. İşçi sınıfının büyük önderleri, bu gerçeği hatırlatarak tarihin bu dönemlerini **sınıf savaşım tarihi** olarak tanımlar. Sınıflı toplumun tarihin bir evresinde ortaya çıktığı gibi ilerleyen bir evresinde de ortadan kalkacağını söylerler. İçinde yaşadığımız kapitalist toplumun sınıflı toplumların sonuncusu olduğunu, yıkılıp gitmeye yazgılı olduğunu, insanlığın sınıfsız, sömürsüz topluma geçeceğini anlatırlar. Hayal etmesi zor mu? Pangea'yı hatırlayalım...

Kapitalizmden önceki sınıflı toplumlarda ezilenlerin mücadelesi eşitlik, özgürlük, refah ve bolluğun hâkim olduğu bir dünya kurmaya yetmedi. Çünkü insanlar birbirine uzak coğrafyalarda, birbirlerinden habersiz, yalıtık yaşıyorlardı. Mesela dünyanın bir yanında derebeyleri ve serfler varken, öte tarafında Çin veya Osmanlı'da hüküm süren despotik düzen vardı. İsyancılar birbirinden yalıtık, mücadeleler yereldi. Roma'daki Spartaküs köle isyanı, Osmanlı'daki Şeyh Bedreddin isyanı ya da Almanya'daki köylü isyanı nihayete eremiyor; **tüm dünyaya yayılmayı, tüm insanlığı kapsayacak refah ve bolluk içinde bir dünya yaratmayı başaramıyordu**. Ama 1800'lü yıllarla birlikte artık bambaşka bir dünya vardı. Burjuvazi ve işçi

sınıfının tarih sahnesine çıktığı kapitalizm, dünyanın çehresini de kaderini de değiştirdi.

Kapitalizmle birlikte büyük kentler ortaya çıktı, dünyanın dört bir yanını yollar, sanayi tesisleri, fabrikalar, enerji nakil hatları kapladı. Teknoloji sayesinde üretim inanılmaz boyutlara ulaştı. İnsanlığın giderek daha büyük kısmı mülksüzleşti, işçileşti. İşçi sınıfı büyüdükçe büyüyen, kaderi, sorunları, özlemleri, çıkarları ortak evrensel bir sınıf haline geldi. Üretim toplumsallaştı, mesela **pamuğu Çin'de toplanan kumaş, Hindistan'da boyanır, Bangladeş'te dikilir, İngiltere'de giyilir oldu**. Dünyadaki milyarlarca işçinin elleri tek bir el gibi üretir oldu. Küçük bir azınlıktan ibaret olan dünya sermaye sınıfı (burjuvazi) o elin ürettiği zenginliği tek bir canavar gibi yutar oldu. Kapitalist dünyada büyüyen eşitsizlik ve adaletsizliğe karşı isyanlar da büyüdü.

1848'de işçi sınıfının önderleri bir çağrı yükselttiler: **"Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!"** Bu ses tüm zenginlikleri üreten ve sömürülen milyonları, emekleriyle dünyayı döndürüp yok sayılanları kardeşleşmeye çağırıyordu. "Bütün önyargıları, yapay ayrımları, nefreti, düşmanlığı, egemenlerin savaşında birbirinizi öldürmeyi bırakın, kardeşleşin. Haklarınız olanı almak için, özgür, mutlu, bolluk içinde yaşayacağınız bir dünya yaratmak için birleşin" diyordu. **Dünya ve insanlık tarihinde ilk defa dili, dini, inancı, derisinin rengi, yaşadığı coğrafya ne olursa olsun tüm ezilenler tek bir bayrak altında birleşmeye ve dünyayı değiştirmeye çağırılıyordu**. İnsanlığın sınıfsız, sömürsüz bir dünya özlemi ilk kez bu sloganla evrensel çapta dile getiriliyordu. Bu tarihsel çağrı o kadar haklı, o kadar kapsayıcıydı ki tüm dünyaya yayıldı. **Bugün dünyanın bütün ülkelerinde, bütün meydanlarında, bütün dillerinde bu slogan yankılanır**. Dünya işçi sınıfı, bu sloganla sınıfların, sömürünün olmadığı, bereket ve bolluk dolu bir dünya yaratmak için birleşmeye çağırılır.

Milliyetçilik ve düşmanlığı körükleyenler zehir saçıyorlar. Kapitalizmin insanlığın son durağı olduğunu söyleyenler yalan söylüyorlar. İşçi sınıfının mücadelesi tarihte kaldı, tarihin sonu geldi diyenler dönüp 1 Mayıs meydanlarına bakmalıdır. Bugün coğrafya olarak 7 kıtaya bölünen işçi sınıfı bu kıtaları aynı hasretle, aynı taleplerle bir pangea gibi birleştiriyor. Geleceği kuracak olan bu sesleri kim susturabilir? ■